

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra ANGST

Citation: Knudsen, Jakob: "Martin Luther", i Knudsen, Jakob: *Martin Luther*, 1915, s. 186.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj09val-shoot-idm139983000747392/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Martin Luther

Det var hædt nogle Gange, at der kunde komme en Slags Hvile til ham et Øjeblik, naar denne Følelse af Umulighed og Undergang kom over ham — — Det skete ogsaa nu.

Han rejste sig og gik hen til et lille Vindue i Cellen, der vendte ud mod et Hjørne af Klosterhaven.

Det var koldt, blæsende Foraarsvejr med blegt Solskin derudenfor. Han stod og saae ned paa nogle Paaskeliljer i et Bed lige nedenfor Vinduet, — de rokkede med deres tunge, gule Hoveder i Blæsten. Han frøs ved at see derpaa og ved den længselsyge, angstfulde og forladte Foraarsstemning, som de førte med sig — — som han altsaa selv havde maattet være i en Gang. Aa, altid denne Angst for at komme til at gjøre eller have gjort noget rent uoprettelig galt — og saa Følgerne! — Hvor det maatte være begyndt for længe siden — for de Paaskeliljer var meget gamle i hans Erindring. Aa ja — og dér stod en Klynge af de røde Hjerteblomster ikke ret langt fra Paaskeliljerne, — nogle af Hjerterne svedne og visne af den skarpe Foraarsblæst. Men tænkt de bragte en bestemt Sted-Erindring med sig, — hvor var den dog fuld af den tidligste Foraarsduft fra røde og gule Ribesbuske. Det var i Fru Cottas Have — — ja, det var den Vaiborgsaften, de skulde op at see Fru Venus i Hørselbjærgen — — han var tit saa ulykkelig i den Tid, men det var jo netop ved at forvandle sig til al den sære Foreløbighed, som han havde levet i dér. Det var dog ogsaa underligt at have levet det aller-meste af sit Liv i en uafadelig Spænding — som de fleste Mennesker vist sletikke kjendte — ikke som Spænding i hvert Fald —

Han lyttede —

Ja — det var Hestetrampen — det var mange Heste, og — de kom ind i Klostergaarden! Saa var de der! — Der sad en lille Glug højt oppe paa Væggen i Cellen til Gaardsiden. Man kunde nok, ved at staa op paa Bordet, see derigjennem — ned i Gaarden. — Nej, han turde ikke see sin Fader nu. Det vilde — han vidste ikke, hvad det kunde gjøre ved ham — forstyrre ham, — og han skulde jo til at læse igjen. Det var vel hellerikke tilladeligt at liste sig til at see paa den Maade — —

Han kunde høre flere Stemmer derude i Gaarden — han syntes, han kunde kjende Harzer-Dialekten. Men saa

var det jo ikke Faderens. Nej, nej, -- han holdt for sine Øren -- han vilde ikke høre sin Faders Stemme nu -- --

Da Martin næste Morgen til Højmessens traadte ind i Klosterkirkens Kor gennem Sakristi-Døren, vidste han, at han kom her første Gang i dette Ærinde; men han fornam det, som om han kom her efter en lang Række tidligere Gange, i den Grad havde han under sin angstfulde Forberedelse i Fantasia forud oplevet det hele; -- dette frembragte nu en underlig forvildende Dobbeltthed i hans Bevidsthed, idet han, ved hver Bevægelse, han gjorde, hvert Ord, han sagde, syntes, at det var allerede gjort eller sagt lige i Forvejen; det var, som om hans Handlinger og Ord gik ham allerede færdige imøde, naar han skulde til at frembringe dem. -- Men idet han bevægede sig hen midt for Alteret paa dets nederste Trin, havde han i et Glimt seet ned over Kirkerummet, og Tanken om, at hans Fader maatte sidde der -- for han saae ham i Virkeligheden ikke -- virkede efterhaanden saa stærkt paa ham, saa han, til alt Held, slap ud af hin Dobbeltthed, der let kunde have forvirret ham, -- og han tænkte nu kun paa det farlige Øjeblik, da han med et »Dominus vobiscum« skulde vende sig om mod Menigheden -- og derved virkelig faa sin Fader at see. Dette optog ham i den Grad, saa han næsten uden at tænke ved det, paa rent udvendig Maade, slap igjennem Slutningen af Trinbønnen, ligeledes det mange Gange gjentagne Kyrie eleison og Gloria in excelsis. -- Men idet Præsten skal begynde paa Collecterne, er det, han første Gang vender sig mod Menigheden og siger: »Herven være med Eder!»

Uden i Øjeblikket at blive sig bevidst, hvor urigtigt det var at sige alle de hidtil udtalte Ord ganske tankeløst, stirrede Martin kun ned i Kirken de faa Sekunder, inden han atter maatte vende sig om inod Altret. -- Han saae hellerikke denne Gang sin Fader, men hans Tanker var nu helt ved et Ord, hans Fader engang havde sagt: »Gud er jo ingen Kjæltring« -- -- Var det denne Bevidsthed, der gav hans Fader Ro? -- --

Martin fortsatte med Collecterne -- stadig borte i Tanken om sin Fader, -- Epistelen og Evangeliet blev læst